

VEDTEKTER FOR DE KOMMUNALE BARNEHAGENE

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

Vedtatt i HOO 19.10.2017 sak 32/17
Endret i UOO 10.02.2022 sak 11/22
Endret i hht Stortingsvedtak 2022

§ 1. Den kommunale forvaltning

- Barnehagene i Kåfjord godkjennes, eies og drives av kommunen i samarbeid med Lov om barnehager, forskrifter og retningslinjer, kommunale vedtak og bestemmelser samt langtidsplaner/ årsplaner for den enkelte barnehage.
- Utvalg for Oppvekst er det kommunale styringsorganet for barnehagene (K-123/95). Utvalget fører tilsyn med barnehagene og påser at gjeldende lov, forskrifter og vedtak blir fulgt.
- Formålet er å sikre barn gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse som skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, jfr. Lov om barnehager §1.
Barnehagene skal være midlere av den lokale kulturen som i Kåfjord bygger på norsk, samisk, kvensk og finsk språk- og kulturarv.

§ 2. Styringsverk i barnehagene

Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg hvor foreldre, eier og personalet er representert. Barnehagens samarbeidsutvalg består av;

- 1 representant valgt av kommunen.
- 1 representant valgt av og blant foreldre/ foresatte.
- Verneombudet representerer de ansatte.
- Styrer i barnehagen er sekretær.

Samarbeidsutvalget skal være et samarbeidsorgan for foreldre, personalet og eier, og skal ha ansvaret for den alminnelig drift i nær kontakt med barnehagens ledelse.

- Alle barnehager skal ha et foreldreråd som består av foreldre/ foresatte til alle barn i barnehagen.
- Foreldrerådet skal fremme samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Det kan velges et arbeidsutvalg og foreldreråd.

§ 3. Foreldresamarbeid

- Det avholdes minst 2 foreldremøter i løpet av barnehageåret.
- Foreldre/ foresatte skal holdes løpende orientert om sitt barns trivsel og utvikling, og det skal foretas formaliserte foreldresamtaler høst og vår.

§ 4. Netto leke- og oppholdsareal

Netto leke- og oppholdsareal er 4 kvm. Pr. barn over tre år, og 5,3 kvm. Pr. barn under tre år.

- Leke- og oppholdsareal i Olderdalen barnehage er 171,2 kvm.
- Leke- og oppholdsareal i Birtavarre barnehage er 172,9 kvm.
- Leke- og oppholdsareal i Gorssi Manaidgardi 178,10 kvm.

§ 5. Opptak

- Et opptaksutvalg består av; Kommunedirektør, helsesøster og barnevern.
- Opptak skjer på bakgrunn av innstilling fra styrer/ avd. leder og kommunaldirektør.

- Søknad om opptak skjer på fastsatt skjema etter kunngjøring i lokalpressen.
- Søknadsfrist er 01. mars hvert år.
- Bemanningsnorm og kommunens vedtatte arealnorm, fastsetter antall barn i den enkelte barnehage.
- Hovedopptaket etter 01. mars fastsetter øvre barnetall og grunnbemanning (stillingshjemler) for kommende barnehageår. Samisk barnehage gis særskilt vurdering.
- Barnehagetilbudet må sees i sammenheng ut fra et total ressursutnyttelse.
- Søknadsskjema fås ved henvendelse til den aktuelle barnehage eller til Kåfjord kommune, servicekontoret.
 - Søknader sendes Kåfjord kommune.
 - Søknader som kommer etter søknadsfristen behandles ikke ved hovedopptak dersom ikke særskilte grunner foreligger.
- Et barn regnes som tre år fra august det året barnet fyller tre år.
- Plasser som blir ledig i løpet av barnehageåret, fylles opp etter prioriterte venteliste. Etter at opptak til barnehagene er gjort og nye ventelister er vedtatt, er det disse som gjelder i videre saksbehandling.

§ 6. Opptakskriterier

- Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehagen fra august, jfr. Barnehageloven § 12a.
- Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år i samsvar med denne loven med forskrifter.
- Barn som allerede har barnehageplass, behøver ikke søke på nytt.

Følgende prioriteringer gjelder;

1. Barn med nedsatt funksjonsevne. Dokumentasjon.
2. Barn som omfattes av vernevedtak gjort av Lov om barnevernstjenesten. Dokumentasjon.
3. Barn fra familier som har store belastninger grunnet sykdom og/ eller funksjonshemninger. Dokumentasjon.
4. 5. åringer.
5. Øvrige søkere tildeles plass ut fra en totalvurdering, der følgende komponenter går inn:
 - Familiesituasjon
 - Enslige forsørgere
 - Ustabil tilsynsordning
 - Hjemmemiljø
 - Boforhold
 - Lekekamerater
 - Trafikk
 - Søskene

Ved ellers like vilkår kan eldste barn kunne bli prioritert. I tillegg til opptakskriterier må opptakene vurderes i sammenheng med at barnegruppa skal ha rimelig sammensetning etter kjønn, alder og pedagogisk fungering.

GORŽŽI MÁNÁIDGÁRDI / FOSSEN BARNEHAGE:

1. Barn med aktivt samisk språk
2. Barn uten aktiv språk med samisk som hjemme språk, fra hjem der en eller begge foreldrene snakker samisk med barnet.
3. Barn av foreldre som ønsker at Deres barn skal lære samisk språk. Dette gjelder for barn inntil den datoen det fyller 3 år.

§ 7. Opptaksperiode / ankefrist

- Barnehageplass tildeles som fast plass fram til barnet begynner på skolen, eller til plassen sies opp. Søkere som tildeles plass utenom hovedopptaket mellom 15. august – 01. mars tildeles plass til barnet begynner på skolen.
Barn som søker i perioden 01. mars – 01. juli tildeles plass for resten av barnehageåret.
- Dersom det er flere søkere enn ledig plasser, avsettes 2 plasser på hver avdeling til eventuelle klager.
 - En av ankeklassene kan etter søknad omgjøres til kriseplass til bruk av barnevernet.
 - Melding om dette gis til kommunaldirektør etter ankefristens utløp.
 - Plassene dekkes av Nav når de står ubenyttet og oppsigelsesfristen er 1 måned.
- Søkere som får avslag på barnehageplass, skal gjøres kjent med retten til å anke i forhold til bestemmelsene i forvaltningslovens § 29. (3 uker).
- Utvalg for Oppvekst er ankeinstans, og plassfordelingen er ikke endelig før utvalget har behandlet ankene innen 01.06.
- Hvis tilstrekkelig ledig kapasitet samordnes SFO med barnehagen.

§ 8. Fravær / oppsigelse

Barnehagen skal så tidlig som mulig, underrettes om barns fravær. Er barnet borte i 14 dager uten at personalet er underrettet, tapes plassen. En plass som sies opp, må sies opp med 1-en måneds varsel, og gjelder fra 1 – i hver måned. En ny barnehageplass starter hver 1 i en måned.

§ 9. Oppholdstid

- Et barnehageår varer fra 15. august til 14. august.
- Primær åpningstid mellom kl. 07.30 – 16.00.
 - Åpningstidene kan reguleres etter behov, inntil 10 timer pr. dag.
 - Oppholdstid utover den ytre ramme, må forelegges styrer/ eier for avgjørelse.

- Dersom det er behov for utvidet åpningstid fra kl. 07.00 – 08.30 og fra kl. 16.00 – 16.30, skal Kåfjord kommune finne løsninger for å imøtekomme dette.
- Barnehageåret inneholder 6 planleggingsdager. Barnehagen holdes da stengt. Planleggingsdagene samkjøres med skolens fridager, så langt det er mulig.
- Jul og nyttårsaften holdes barnehagen stengt. Barnehagene holdes åpent i romjulen, påskeferie og vinterferie uavhengig av antall barn. Påmelding kan kreves i perioder der det erfaringsmessig er få barn.
- Onsdag før skjærtorsdag stenger barnehagen kl. 12.00
- Beskjed om barns ferie skal gis barnehagen innen 01. mai.
- Barnet bør ha 5 uker ferie i løpet av barnehageåret. Barnet skal ha 4 uker ferie, hvorav 3 uker sammenhengende i løpet av sommermånedene Juni, Juli og august.
- Barnehagene holder stengt 2 uker i løpet av sommermånedene. (Praksis har vært de to siste ukene i juli da det vanligvis er færrest innmeldte behov). Det vurderes begrenset åpningstid i ukene hvor det er få barn. Innmeldt behov skal være styreren i hende før 1. mai.

§ 10. Betaling av barnehageopphold/ betalingsfrist

- Staten har vedtatt gratis barnehageplass for barn 1-5 år i tiltakssonen i Troms og Finnmark (blant annet i Kåfjord kommune) fra 1. august 2023.
- Det betales fortsatt kostpenger pr barn i barnehagene.
- Det åpnes for at reindriftssamer har mulighet til å søke permisjon fra barnehagen.

§ 11. Bemanning/ administrasjon

- Politiattest:
Den som skal arbeide i barnehagen må legge fram tilfredsstillende politiattest. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep mot barn.
Personer som er dømt for seksuelle overgrep mot barn, er utelukket fra arbeid i barnehager.
Kommunen kan kreve politiattest etter første ledd også for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen.
Attesten skal ikke være eldre enn 3 måneder.
- Barnehagens bemanning fastsettes innenfor rammen av gjeldende normer med individuell tilpasning.

§ 12. Taushetsplikt

- Personalet i barnehagen har taushetsplikt vedrørende alt som angår det enkelte barn og dets familieforhold, sett bort fra de unntak som følger av punkt 12.3 og 12.4.
- Det henstilles til foreldre/ foresatte å vise respekt for opplysninger de måtte få kjennskap til gjennom barns uttalelser.

§ 13. Helse- og hygieniske forhold

- Før et barn opptas i barnehagen, skal det fra barnets foresatte foreligge en erklæring om barnets helse på skjema godkjent av helsedirektoratet. Skjemaet skal forefinnes i barnehagen når barnet begynner.

- Barnehagens styrer/ barnehagelærer avgjør om barn på grunn av sykdom midlertidig ikke kan være i barnehagen av hensyn til barnet selv eller andre barn. Midlertidigheten må ikke strekke seg utover en uke uten erklæring fra lege.
- Ved ulykker, sykdom og mistanke om epidemi avgjør styrer om lege må kontaktes omgående eller om foreldrene bør kontaktes.
- Barnehagepersonalet har opplysningsplikt til barnevernstjenesten i hht Lov om barnehager § 22 og til Sosialtjenesten hht Lov om barnehager § 21.
- Styrer skal, etter foreldrenes samtykke, ta initiativ til nødvendig kontakt med hjelpeapparat når barn har – eller det foreligger mistanke om nedsatt funksjonsevne.
- Barnehagens styrer er ansvarlig for at det foreligger en individuell opplæringsplan for barn som det etableres særskilte tiltak for i barnehagen. Opplæringsplanen skal lages i samråd med foreldre og faginstanser, og vil også være grunnlag for eventuell søknad om tilleggsbevilgning knyttet til beskrevet tiltale.
- Dersom barn skal medisineres i løpet av barnehagedagen, må det gis skriftlig tillatelse med veiledning fra foreldre/ helsesøster.

§ 14. Klær

Barna må være hensiktsmessig kledd for både ute og inne lek. Tøyet skal være tydelig merket med navn. Tøfler og oljehyre kan oppbevares i barnehagen. Barna må ellers ha med seg dagsbehovet for klær. Skittent tøy sendes hjem hver dag.

Barnehagen har ikke ansvar for umerket tøy og medbrakte leker.

Det kan søkes om erstatning for merket tøy som kommer bort om verdien overstiger kr. 300,-.

§ 15. Matservering

Barnehagen tilrettelegger for to måltider pr. dag, der barna har medbrakt matpakke til et måltid og barnehagen serverer det andre måltidet.

Det er ikke lov å ha med seg godteri i barnehagen.

SUOHKANA MÁNÁIDGÁRDDIID MEARRÁDUSAT

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

Dohkkehuvvon HOO:s 19.10.2017, ášši 32/17
Rievdaduvvon UOO:s ášši 11/22
Rievdaduvvon Stuoradikki mearrádusa vuodul 2022:s

§ 1. Suohkanlaš hálddašeapmi

- Gáivuona mánáidgárddiid dohkkeha, eaiggáda ja doaimmaha suohkan ovttas Mánáidgárdelágain, láhkalasáhusaiguin ja njuolggadusaiguin, suohkanlaš mearrádušaiguin ja njuolggadusaiguin ja maiddá iješguđet mánáidgárddi guhkesáiggeplánaid/ jahkeplánaid vuodul.
- Bajásšaddanlávdegoddi lea suohkana stivrenorgána mánáidgárddiide (K-123/95). Lávdegoddi bearráigeahččá ja goziha ahte gustovaš láhka, láhkalasáhusat ja mearrádušat čuvvojit.
- Ulbmil lea sihkkarastit mánáide buriid ovdánahttin- ja doaibmanvejolašvuodaid ovttas máná ruovttuin. Mánáidgárddi galgá veahkehit máná bajásgeassimis, mat leat risttalaš ja humanisttalaš árvvuid vuodul go guoská árbái ja árbevieruide, vrd. Mánáidgárdeláhka §1. Mánáidgárddit galget gaskkustit Gáivuona báikkálaš kultuvrra, man vuodđu lea dáčča, sámi, kveana ja suoma giella- ja kulturárbi.

§ 2. Mearrádušhuksehus mánáidgárddiin

Buot mánáidgárddiin galgá ovttasbargolávdegoddi, mas váhnemat, eaiggát ja bargit leat oassálastit.

Mánáidgárddi ovttasbargolávdegoddi:

- 1 áirras gean suohkan vállje.
- 1 áirras gean váhnemat válljejit váhnemiid/ ovddasteddjiid gaskkas.
- Suodjalusáittardeaddji ovddasta bargiid.
- Mánáidgeardejođiheadji lea čáli.

Ovttasbargolávdegoddi galgá leat orgána gos váhnemat, bargit ja eaiggát ovttasbarget, ja sis galgá ovddasvástáduš ovttas mánáidgárddi jođihangottiin mánáidgárddi beaivválaš doaimmain.

- Buot mánáidgárddiin galgá váhnenráđdi, mas buot mánáid váhnemat/ovddasteaddjit leat mielde.
- Váhnenráđdi galgá ovddidit ovttasbarggu ruovttu ja mánáidgárddi gaskkas.
- Galgá válljejuvvot bargolávdegoddi ja váhnenráđdi.

§ 3. Váhnenovttasbargu

- Unnimus guokte váhnenčoahkkima galget čadahuvvot mánáidgárdejagis.
- Váhnemat/ ovddasteaddjit galget čađat diehtit mot mánná loaktá ja ovdána, ja formálalaš ságastallan galgá čadahuvvot čakčat ja gidđat.

§ 4. Sadji stoahkamii ja leat doppe

Gáibáduš sadjái stoahkat ja leat doppe lea 4 m² mánnái badjel golbma jagi ja 5,3 m² mánnái vuollet golbma jagi.

- Stoahkan- ja leatdoppesadji Dálusvákki mánáidgárddis lea 171,2 m².
- Stoahkan- ja leatdoppesadji Biertavári mánáidgárddis lea 172,2 m².
- Stoahkan- ja leatdoppesadji Goržži mánáidgárddis, ossodagain Knerten / Trollstua lea 112,2 m².
- Stoahkan- ja leatdoppesadji Goržži mánáidgárddis, Riebangárdeossodagas, lea 119,3 m².

§ 5. Sisaváldin

- Sisaváldinlávdegottis leat suohkandirektevra, dearvvašvuodabuohccedivššár ja mánáidsuodjalus.
- Sisaváldin dahkko jođiheadđji/ossodatjođiheadđji ja suohkandirektevrra árvalusa vuodul.
- Saji ferte ohecat mearriduvvon skoviin maŋnel almmuheami báikkálaš mediain.
- Ohcanáigemearri lea njukčamánu 1. beaivvi juohke jagi.
- Galle bargi ja suohkana mearriduvvon sadji mánáidgárddis, mearrida galle máná besset guđe ge mánáidgárdái.
- Válđosisaváldin maŋnel njukčamánu 1. beaivvi mearriduvvo galle máná besset ja galle bargi dárbbasit (virgevuodđu) boahttevaš mánáidgárdejahká. Sámi ossodagaid/joavkkuid galgá árvvoštallat sierra.
- Mánáidgárdefálaldaga ferte čatnat ollislaš ressursageavaheapmái.
- Ohcanskovi oažžu mánáidgárddiin dahje Gáivuona suohkana bálvaluskontuvrras.
 - Ohcama sádde Gáivuona suohkanii.
 - Ohcamat, mat ollejit maŋnel ohcanáigemeari eai giedahallo, jus eai leat earenoamáš ákkat.
- Máná atni golmma jahkásažžan borgemánus dan jagi go deavdá golbma jagi.
- Jus šaddet guoros sajit mánáidgárdejagis, deavdit daid vuoruhuvvon vuordinlisttu ektui. Maŋnel sisaváldima ja ođđa vuordinlisttut leat dohkkehuvvon, leat dát fámus áššemeannudemiin.

§ 6. Sisaváldineavttut

- Mánás, gii deavdá jagi borgemánu lohppii dán jahká go ohcá mánáidgárdesaji, lea geatnegasvuohtha oažžut saji borgemánu rájes go ohcá, vrd, Mánáidgárdeláhka § 12a.
- Mánáin, geat devdet jagi čakčamánu, golggotmánus dahje skábmamánus dan jagi go ohcco mánáidgárdesadji, lea riekti lága ja láhkalasáhusa vuodul mánáidgárdesadji loahpas dan mánu go deavdá jagi.
- Mánát, geain juo lea mánáidgárdesadji, eai dárbbas ohcat fas.

Leat čuovvovaš vuoruheamit:

1. Mánát, geain lea heajut doaibmanákca. Galgá duodaštuvvot.
2. Mánát, geain lea suodjalusmearráduš dahkkon Mánáidsuodjaluslága vuodul. Gáibiduvvo duodaštus.
3. Mánát bearrašiin main lea lossa dilli buozalmasvuoda ja/dahje doaibmahehttehusa geažil. Galgá duodaštuvvot.
4. 5 jahkásaččat.
5. Eará ohccit ožžot saji ollislaš árvvoštallama vuodul, main dát leat oassin:
 - Bearašdilli
 - Oktofuolaheadđji váhnen
 - Stádismeahtun bearráigeahččan
 - Ruovttubiras
 - Orrun dilálašvuohtha
 - Stoahkanolbmát
 - Johtolat
 - Oappát ja vieljat

Jus muđui leat seammá eavttut, sáhtta vuoruhit boarráseamos máná. Lassin sisaváldineavttuide, ferte sisaváldima árvvoštallat mánájoavkku ektui, nu go sohka bealli, ahki ja pedagogalaš doaimman.

GORŽŽI MÁNÁIDGÁRDI:

1. Doaimmi sámegeielat mánát
2. Mánát, geain ii leat doaimmi sámegeiella ruovttus, vaikko nubbi dahje goappaš váhnemat sámástit mánáin.
3. Mánát, geaid váhnemat háliidit ahte sin mánát ohppet sámegeiela. Dát guoská mánái dassáži go deavdá golbma jagi.

§ 7. Sisaváldináiagodat / Váidinaigemearri

- Mánáidgárdesadji addo bastevažžan dassáži go máná álgá skuvlii, dahje dassáži go eretcealká. Ohccit, geat ožžot saji váldosisaváldima maŋŋel, borgemánu 15. beavvi ja njukčamánu 1. beavvi gaskkas, besset leat mánáidgárddis dassáži go álget skuvlii. Mánát, geaid ohcco sadji gaskal njukčamánu 1. beavvi ja suoidnemánu 1. beavvi lea sadji mánáidgárdejagi lohppii.
- Jus leat eanet ohccit go sajít, várrejuvvojit guokte saji juohke ossodagas váidalemiide.
 - Okta váidalansadji ohcama vuodul rievdaduvvon heahtesadjin, man mánáidsuodjalus oažžu.
 - Diehtu dán birra addo suohkandirektevrii go váidalanáigi nohká.
 - Dáid sajiid máksá NAV go eai adno ja eretcealkináigi lea mánu.
- Ohccit, geat eai oaččo mánáidgárdesaji, galget dieđihuvvot ahte sáhttet váidit mearrádusa, vrd. Hálldahuslága §29 (3 vahku).
- Lea Bajásšaddanlávdegoddi masa galgá váidit ja sajít eai leat čielgan ovdal go váldolávdegoddi lea giedahallan váidagiid ovdal geassemánu 1. beavvi.
- Jus leat doarvái guoros sajít, heivehuvvo AÁF mánáidgárddiin.

§ 8. Jávkkan / eretcealkin

Mánáidgárdái galgat dieđihit nu jođánit go vejolaš jus máná ii boađe mánáidgárdái. Jus máná jávká eanet go 14 beavvi nu ahte ii leat dieđihuvvon, massá máná mánáidgárdesaji. Jus eretcealká saji, galgá dan dahkat mánu ovdal, ja eretcealkináigi álgá mánu vuosttaš beavvi rájes. Ođđa sadji mánáidgárddis álgá mánu vuosttaš beavvi.

§ 9. Áigodat ja áiggit

- Mánáidgárdejahki bistá borgemánu 15. beavvi rájes borgemánu 14. beavvi rádjái,
- Váldorasáigi lea diibmu 07.30 – 16.00
 - Rabasáiggit sáhtta heivehit dárbbu ektui, gitta 10 diibmui beavvái.
 - Jus áigi galgá guhkiduvvot goappá ge guvlui, gulahallat jođiheddjiin/ eaiggádiin.
 - Jus lea dárbu viiddit rabasáiggi 07.00 - 08.30 ja 16.00 – 16.30, galgá Gáivuona suohkan gávdnat čovdosa.
- Mánáidgárdejagis leat guhtta ráhkkanabeavvi. Daid beivviid gidde mánáidgárdi. Ráhkkanabeivviid heivehit skuvlla friddjabeivviide, nu bures go sáhttit.

- Juovla- ja ođđabeairuohta gidde mánáidgárđi. Mánáidgárddit leat rabas juovllaid ja ođđajagi gaskkas, beassášluomus ja dálveluomus beroškeahhtá galle máná bohtet. Sáhttit gáibidit dieđiheami muhtin áigodagas go diehtit leat unnán mánát.
- Biidnovahku gaskavahku (ovdal skilleduorastaga) giddet mánáidgárddi diibmu 12.00.
- Goas mánás lea luopmu galgá dieđihit miessemánu 1.beaivái.
- Mánáin berre leat vihtta vahku luopmu mánáidgárdejagis. Mánás galgá njeallje vahku luopmu, ja golbma dain galget maññálaga geassemánus, suoidnemánus ja borgemánus.
- Mánáidgárddit giddejit guokte vahku geassemánuin (Dábálaččat guokte mañjemus vahku suoidnemánus go dalle dieđihuvvojit unnimus dárbbut). Árvvoštallit oanidit rabasáiggiid vahkuid go leat unnán mánát. Dieđit dárbbuid jodiheaddjái ovdal miessemánu 1.beaivvi.

§ 10. Mánáidgárdemáksin / máksináigemearit

- Stáda lea mearridan nuvttá mánáidgárdesaji mánáide gaskal 1 ja 5 jagi doaibmaguovllus Tromssas ja Finnmárkkus (earret eará Gáivuona suohkan) borgemánu 1.beaivvi 2023 rájes.
- Juohke máná ovddas galgá ain máksit biebmoruđa.
- Boazosápmelaččat galget sáhttit ohcat mánáid luovos mánáidgárddis muhtin áigodagaid.

§ 11. Bargit / hálddahus

- Politiijaduodaštus:
Son, guhte áigu bargat mánáidgárddis ferte buktit dohkálaš politiijaduodaštusa. Duodaštus galgá čájehit lea go olmmoš áššáiduhhton, áššáskuhtton ja dubmehallon mánáid illastan seksuálalaččat.
Olmmoš, gii lea dubmehallan máná illastan seksuálalaččat, ii beasa bargat mánáidgárddiin.
Suohkan sáhtta gáibidit politiijaduodaštusa vuosttaš lađđasa vuodul nai olbmoss, gii dávjá lea mánáidgárddis. Duodaštus ii galgga boarrásit go golbma mánu.
- Mánáidgárddiid bargoveaga sturrodat mearriduvvo gustovaš norpmaid siskkobealde ja heivehuvvo individuálalaččat.

§ 12. Jávohisvuodageatnegasvuohta

- Mánáidgárdebargiin lea jávohisvuodageatnegasvuohta visot áššiide mat gusket mánáide ja sin bearrašiidda, earret spiehkasteamit čuoggáin 12.3 ja 12.4.
- Ávžžuhit váhnemiid/ ovddasteddjiid doahhtalit dieđuid maid mánáin soitet gullat.

§ 13. Dearvvašvuođa - ja hygiene dilli

- Ovdal go mánná oazžu saji mánáidgárdái, galget máná ovddasteaddjit deavdit Dearvvašvuođadirektoráhta dohkkehuvvon skovi máná dearvvašvuođa birra. Skovvi galgá mánáidgárddis go mánná álgá dohko.
- Mánáidgárddi jodiheaddji/ mánáidgárdeoahpaheaddji mearrida jus mánná gaskaboddosaččat ii sáhte leat mánáidgárddis buozalmasvuođa geažil jus váikko mánnái dahje eará mánáide. Gaskaboddosašvuohta ii sáhte bistit guhkit go vahku doavtterduodaštusa haga.

- Lihkohisvuodaid, buozalmasvuoda ja jus váruha epidemiija mearrida jođiheadđji galgá go váldit oktavuoda doaktáriin ovttatmanos vai galgá go váhnemiin/ ovddastedđjiin hupmat.
- Mánáidgárdebargiin lea dieđihangeatnegasvuohta mánáidsuodjalusválussii, vrd. Mánáidgárdeláhka § 22 ja Sosiálválussii vrd. Mánáidgárdeláhka § 21.
- Jođiheadđji galgá, go váhnemat/ovddasteaddjit mieđihit, álggahit dárbašlaš oktavuoda veahkkedoaimmain jus mánás lea dahje jus vávjá juoidá máná ovdánannávccain.
- Mánáidgárdejođiheadđjis lea ovddasvástáduš ahte leat individuála oahppanplánat mánái, geasa bidjet earenoamáš doaimmat mánáidgárddis. Oahppanplána galgá ráhkaduvvot ovttas váhnemiiguin/ ovddastedđjiiguin ja fágainstánsaiguin, ja dat sáhtá leat vuodđun jus ohcá lassiruhtadeami čadnon áššái.
- Jus mánái galgá addit dálkasiid go lea mánáidgárddis, ferte váhnen/ ovddasteaddji/ dearvvašvuodadivššár addit čálalaš lobi oktan bagadusain.

§ 14. Biktasat

Mánáid ferte gárvvuhit nu ahte sáhte stoahkat sihke olgun ja siste. Biktasiidda ferte bidjat čielga ja oidnošis namaid. Loabáhiid ja arvebiktasiid sáhtá diktít mánáidgárddis. Muđui fertejit mánás biktasat beaivvi atnui. Duolva biktasiid máhcahit ruoktot juohke beaivvi.

Mánáidgárddis ii leat ovddasvástáduš biktasiidda, main ii leat namma, ja stoahkandiŋggaide, maid fievrredit mánáidgárdái.

Sáhtá ohcat buhtadusa biktasiid ovddas, main lea namma, jus árvu lea badjel 300 ruvno.

§ 15. Borran

Mánáidgárddis leat guokte boradeami beaivái. Ovttá boradeapmái lea mánáin niesti mielde ja ráhkada mánáidgárdi biepmu. Njálgáid ii leat lohpi váldit mielde mánáidgárdái.